

Deyl Karnegi. "Imkonni boy bermang!"

BIRINCHI QISM

TASHVISH HAQIDA NIMALARNI BILISH KERAK

1 b o b

«Bugungi kun boʻlmasi»da yashang

1871 yil bahorida bir yigit qoʻliga kitobni oldi-da, uning butun kelajakdagi hayotiga chuqur taʼsir qilgan yigirma ikkita soʻzni oʻqidi. Bu yigit Monreal shahar kasalxonasida tibbiyotni oʻrgangan talaba edi. Uning tashvishlanishi uchun sabablar koʻp edi: u bitiruv imtihonlari topshirish borasida tashvishlanar, ke-yin nima qilishi kerakligini oʻylab tashvishlanardi, qaerga bosh urib borish, oʻzining tibbiyot amaliyotidan qanday foydalanish, qanday tirikchilik qilish – hammasi bir dunyo tashvish boʻlib boshida turardi. Ammo mazkur talaba 1871 yilda oʻqigan yigirma ikkita soʻz uning joniga oro kirdi va u zamonasining mashhur terapevt vrachi boʻlib yetishdi. U butun dunyoga mashhur Jon Xopkins tibbiyot maktabini tashkil etdi. Britaniya imperiyasi shifokorga berishi mumkin boʻlgan eng oliy unvonga sazovor boʻldi va Oksforddagi tibbiyotning qirollik professoriga aylandi. Angliya qirolining oʻzi uni dvoryanlik unvoni bilan sarafroz qildi. Uning oʻlimidan keyin u haqidagi hajmi 1466 betdan iborat ikki jildlik tarjimai hol asari yozildi.

Bu odamning ismi ser Uilyam Osler edi. 1871 yil bahorida u oʻqishga musharraf boʻlgan soʻzlar quyidagilar boʻlib, ularni Tomas Karleyl yozgandi va ular umrni tashvish bilan oʻtkazib, uni isrof qilmasdan yashashga yordam bergandi. Mana oʻsha soʻzlar: “Ayni vaqtda iloji boʻlgan va yaqqol koʻrinib turgan ishni qiling. Bizning vazifamiz shundan iborat, naryogʻi nomaʼlum boʻlgan mavhum narsani koʻrishga behuda urinmang”.

Qirq ikki yildan keyin bahorning iliq oqshomida, universitet shaharchasidagi chamanzorda lolalar choʻgʻday tovlanib turganda ser Uilyam Osler Yel universiteti talabalari huzurida nutq qildi. U aytdiki, u, toʻrt universitet professorini, yaʼni ommabop kitob-lar muallifini “alohida xislatli zakoga ega boʻlsa kerak” deb hisoblaydilar. Ammo u bunday emas deb aytdi. Uning soʻzlariga koʻra, doʻstlari “uning aqliy qobiliyati juda cheklangan” deb bilar ekanlar. Unda uning muvaffaqiyatlari sababi nimada? Professorning aytishicha, “bugungi kun boʻlmasi”da yashagani sharofati bilan erishgan. Bunda u nimani nazarda tutgan? Shu nutqidan bir necha oy oldin ser Uilyam Osler katta bahri muhit kemasida Atlantika bahri muhitini kesib oʻtgandi. Shu kema dargʻasi supachada turgancha tugmachani bosishi va shu zahoti mexanizmlar shovqini quloqqa chalinishi, kemandagi turli qismlari bir-biridan ajralib, suvoʻtmas boʻlmalarga tar-qalib ketishi mumkin edi.

“Har biringiz, – degan edi doktor Osler talabalarga, – oʻz holingizcha bu ulkan kemadan koʻra yanada mukammalroq mexanizmsiz va sayohatingiz yanada uzogroq boʻladi. “Bugungi kun boʻlmasida yashash” uchun sizni mana shu mexanizmni ana shunday boshqarishni oʻrganishingizga astoydil daʼvat etaman. Dargʻa supachasidagi oʻz oʻrningizni egallang va hech boʻlmasa, asosiy qismlar joyida ekanligini tekshirib koʻring. Hayot yoʻlingizning har bir bosqichida tugmachani bosing va temir eshiklar oʻtmishingizni, hayotsiz yashagan barcha kunlaringizni sizdan ajratib qoʻyayotganini eshiting. Yana bir tugmachani bosing va maʼdan parda hali dunyoga kelmagan kelajagingizni yashirib qoʻyadi. Shunda bugungi kuningizga hech narsa tahdid solmaydi!